

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă reglementează mecanismul de compensare a consumatorilor de credit, în situația în care, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale ori ca urmare a unor erori de calcul a dobânzilor variabile aplicate, în derularea contractului de credit, consumatorul de credit a fost prejudiciat.

Utilitatea și oportunitatea acestei intervenții legislative derivă din celeritatea cu care trebuie corijată nedreptatea dovedită oficial, urmare a unei investigații desfășurate de Consiliul Concurenței, anchetă care a concluzionat fără echivoc faptul că, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale, consumatorii de credit care au accesat credite cu dobândă variabilă calculată în funcție de ROBOR, au fost prejudiciați.

Astfel, raportul Consiliului Concurenței, publicat în iunie 2026, ca urmare a unei investigații desfășurate asupra mecanismului de fixing desfășurat de cele 10 bănci participante în procedură, a constatat încălcarea flagrantă a legislației naționale și europene în materie de concurență. Confidențialitatea cotațiilor ferme în cadrul procedurii de fixing este prevăzută atât în legislația de concurență, cât și de reglementările naționale și europene sectoriale. Ca urmare a comportamentului cartelar al băncilor în cadrul procedurii de fixing, Consiliul Concurenței a sancționat toate cele zece bănci participante cu amenzi în valoare totală de 3,73 mld. lei (710 mil. euro) pentru încălcarea normelor de concurență, respectiv *Legea 21/1996 a concurenței*, precum și *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene*, printr-o coordonare ilegală a strategiilor de fixare a dobânzilor în cadrul procedurii de stabilire a ROBOR.

Concret, în cadrul procedurii de fixing, când cotațiile ferme ar trebui să fie total independente, băncile participante la procedura de stabilire a nivelului ROBOR, și-au coordonat comportamentul în funcție de cotațiile concurenților, printr-un schimb de informații confidențiale și strategice, în special referitoare la preț. Valoarea astfel rezultată a indicelui ROBOR a fost ulterior folosită la calculul dobânzilor pentru creditele cu dobândă variabilă. Astfel, un indice profund viciat, cu un nivel crescut artificial, favorizează nedrept creditorii, în detrimentul vădit al consumatorilor de credit ale căror contracte sunt raportate la ROBOR.

Un element de context relevant este faptul că, actuala decizie a Consiliului Concurenței vine după ce, în anul 2019, o Comisie parlamentară de anchetă *"cu privire la investigația efectuată de Consiliul Concurenței deschisă prin ordinul nr. 420/29.10.2008 al președintelui Consiliului Concurenței, având ca obiect posibila încălcare a prevederilor articolului 5 din Legea concurenței și ale art. 81 din Tratatul de instituire a comunității europene de către întreprinderile active pe piața serviciilor bancare și interbancare din România"*, a desfășurat o anchetă similară, pornind de la suspiciunea că reprezentanții celor 10 bănci participante la mecanismul de fixing desfășurau activități care încălcau obligațiile prevăzute de legislația în materie de concurență, participând la întâlniri în care stabileau împreună nivelul ROBOR, deși aceste informații trebuie să fie confidențiale, stabilite individual de fiecare bancă.

Concluziile anchetei parlamentare au fost clare, băncile se făceau vinovate de comportamente anticoncurențiale iar oamenii, consumatorii de credit, au fost nedreptățiți urmare a practicării acestor înțelegeri neloiale dintre băncile participante la mecanismul de fixing.

Astfel, încă din anul 2019, raportul Comisiei parlamentare de anchetă a constatat faptul că, în ceea ce privește modalitatea de stabilire a cotațiilor, respectiv cât de bine reflectă piața aceste cotații plasate de bănci (din media cărora rezultă incele ROBOR), din totalul tranzacțiilor care se execută pe piață, volumul tranzacțiilor în ROBOR 3 luni și 6 luni sunt sub 1 la 10 000. Acest lucru permite realizarea foarte ușoară a unor înțelegeri, de tipul principiului reciprocității. Cu alte cuvinte, băncile puteau oricând să stabilească reciprocitatea, așa cum reiese și în investigația Consiliului Concurenței, respectiv să coteze ROBOR-ul la o valoare crescută artificial, rezultată ca urmare a unor mecanisme anticurențiale (înțelegeri prealabile), ele împrumutându-se în piața la dobânzi semnificativ mai mici, deși în întreg portofoliul de credite în lei cu dobândă variabilă se transpune dobânda manipulată (cea majorată prin înțelegeri anticoncurențiale).

În aceste condiții raportul de anchetă a formulat o serie de propuneri concrete cu privire la modificări necesare pentru mecanismul de fixing să fie ajustat. Astfel, încă din martie 2019, raportul parlamentar de anchetă a cerut:

“- Fie transparentizarea completă a modului de calcul astfel încât să se elimine orice suspiciune de manipulare sau de înțelegere de tip cartelar între cele 10 bănci participante la procedura de Fixing, fie decuplarea indicelui ROBOR de la formula de calcul a ratelor, și

înlocuirea acestuia, prin preluarea bunelor practici europene, cu un indice care să reflecte media tranzacțiilor reale din piață și nu media cotațiilor

- Amendarea Regulamentului de funcționare a Robid-Robor astfel încât diferența dintre dobânda Robid și cea Robor să fie minimă, dat fiind volumul extrem de redus al tranzacțiilor pe piața monetară interbancară la perioadele de 3 și 6 luni, precum și faptul că soldul creditelor în lei este semnificativ mai mare decât sumele la care băncile sunt obligate la o cotație fermă prin Regulamentul BNR de stabilire a Robid-Robor”.

Urmare a solicitărilor transmise de Comisia economică, industriei și servicii, pe 29 martie 2019, Ministerul Finanțelor Publice a decis să adopte OUG 19/2019, prin care modifică OUG 114/2018, în sensul înlocuirii indicelui ROBOR cu un indice calculat pe baza tranzacțiilor interbancare, care se publică pe site-ul BNR, pentru creditele acordate populației, începând cu data de 2 mai 2019.

Din păcate, în ciuda introducerii unui indice care avea la bază tranzacții efectiv realizate, și care prezenta siguranță și credibilitate, având în vedere mecanismele deja relevate în ancheta parlamentară, ROBOR-ul nu a fost eliminat din contractele de creditare.

În tot acest timp, deși existau suspiciuni clare asupra mecanismului manipulabil și dovedit manipulat de o Comisie parlamentară de anchetă, indicele ROBOR a continuat să fie utilizat de sistemul bancar. Ba mai mult, așa cum însăși investigația Consiliului Concurenței concluzionează, mecanismul de manipulare a continuat nestingherit, în timp ce românii plăteau cele mai scumpe credite din Europa.

În acest context, în care consumatorii de credit au toate dovezile și argumentele legale necesare pentru a constata faptul că au fost prejudiciați prin manipularea mecanismului de calcul al dobânzilor aferente creditelor, **prezenta propunere legislativă vine ca un act de dreptate, care să permită recuperarea acestor prejudicii într-o manieră rapidă și eficientă, fără costuri suplimentare pentru debitorul și-așa nedreptățit ani buni.**

Concret, actuala propunere legislativă instituie un mecanism necesar de mediere, care să permită debitorilor prejudiciați recuperarea rapidă a sumelor datorate. Este, totodată, un mecanism just pentru ambele părți, întrucât permite băncilor să corecteze indicele viciat în toate contractele

afectate și să returneze debitorilor prejudiciile astfel generate, fără costurile de timp/financiare ale unor eventuale procese.

Dincolo de actuala speță concretă a manipulării ROBOR, propunerea prevede un cadru general care să reglementeze situațiile în care, ca urmare a unor anchete desfășurate la instituțiile de credit de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor sau Consiliul Concurenței în care se constată că, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale sau a unor erori dovedite, consumatorii de credit au fost prejudiciați. În astfel de circumstanțe, propunerea legislativă prevede ca respectivele instituții de credit să fie obligate să:

- a) corecteze erorile constatate cu respectarea termenelor prevăzute de prezenta lege;
- b) recalculeze obligațiile contractuale prin aplicarea unei formule de calcul revizuite tuturor contractelor afectate;
- c) să restituie integral, în termenele prevăzute de prezenta lege, prejudiciul dovedit în urma controlului către toți debitorii afectați;

Întreaga procedură este una simplă și rapidă. În termen de 45 de zile de la data constatării prejudiciului, dovedit ca urmare a unei anchete derulate de o autoritate competentă, printr-un document administrativ, debitorii afectați pot solicita creditorului financiar revizuirea contractului prin recalcularea obligațiilor datorate în funcție de un indice de referință ajustat. În termen de maxim 30 de zile de la data depunerii solicitării consumatorului, creditorul financiar este obligat să soluționeze solicitările de recalculare și să transmită consumatorului o propunere de revizuire a contractului. Asupra acestei propuneri debitorul trebuie să își dea consimțământul în scris, inclusiv cu privire la modificările introduse prin efectul legii. În acest sens, orice nelămuriri cu privire la propunere vor trebui clarificate. Ulterior, în termen de 15 zile de la exprimarea acordului în scris de către debitor, asupra propunerii formulate de bancă, instituția de credit este obligată să efectueze plata sumelor datorate. În funcție de opțiunea debitorului, această plată se va efectua fie prin virement bancar într-un cont distinct, fie prin diminuarea soldului principal al creditului, în cazul în care debitorul are încă un contract în derulare.

Adoptarea cu celeritate a prezentei propuneri legislative, implicit a mecanismului de mediere propus, reprezintă o repație morală și financiară absolut obligatorie!

Alternativa unor procese anevoiase și costtistoare nu este doar profund imorală ci și complet nerealistă. A presupune ca oamenii au resursele financiare și de timp necesare pentru a se lupta cu avocații băncilor în vederea recuperării prejudiciului este utopic.

Asimetria resurselor este limpede și, încă o dată, (a câta oară?) i-ar nedreptății pe consumatorii de credit. Nedreptatea cauzată atîția ani debitorilor prin tolerarea utilizării acestui indice viciat în mecanismul de calcul al dobânzilor variabile din contractele de credit trebuie să înceteze iar prejudiciile trebuie returnate debitorilor fără costuri suplimentare pentru aceștia!

[Redacted]
În numele inițiatorilor,

[Redacted]
Daniel-Cătălin ZAMFIR
Senator PSD

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
1.	GRINDEANU SORIN	PSD	
2	MARIAN NEACȘU	PSD	
3	Popa Ștefan Ovidiu	PSD	
4	TINTA ȘTEPAN	PSD	
5	ȘERBAN CIAMAN	PSD	
6.	RAFIKA ALEXANDRU	PSD	
7	MIHALCEA IOAN	PSD	
8.	BARBU FORIN	PSD	
9	CIUNT IONEL	PSD	
10	GOVOR MIKEA	PSD	
11	Sanda Ionia	PSD	
12	CIUCA BOGDAN	PSD	
13	MIHALCEA REMUS GABRIEL	PSD	
14	MIHAI BOC CĂTĂLIN	PSD	
15	CĂCIU ADRIAN	PSD	
16	MARINCEȘU RADU	PSD	
17	ȘCOENICA IRINA	PSD	
18	BORG MĂDĂLIN	PSD	
19	LĂPUȘAN REMUS	PSD	
20	CONSTANTIN EREM ȘERGH	PSD	

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
21	HAGIU AUGUSTIN FORTUN	PSD	
22.	BUCUR ARIANA	PSD	
23	BOLINEASCHI ANAREI	PSA.	
24	BRINCEANU VLAD FLORENTIN	PSD	
25	PRODEANU RODICA	AF-PSD-	
26	POAA DORIN	PSA.	
27	TRIF BOGDAN	PSD	
28	HOLBAN GEORGETA	PSD	
29	DUMAVA COSTEL	PSD	
30	BUDACĂ VASILE	PSD	
31	BOBANCU CUCU	PSD.	
32	Trifun Ion	PSD	
33	CHIRIA CIMA FIORELA	PSD	
34.	JAMOILA ION	PSD	
35	PRACEPUTU VOULES	PSA	
36.	ADONNICAI NIRELA	PSA	
37.	LIPA ELISABETHA	PSA	
38.	NEATA EUGEN	PSD	
39	RINDER ANA SMARANDA	PSD	
40	CHIRIA SIRGIL-ALIN	P.S.D	
41	AMET VAROL	PSD	
42	TOCU ILE	PSD	
43	PETRU HORIN MAREL	PSD	
44	ALEXANDRU BOGDAN	PSD	
45	SILVIA MIHALCEA	PSD	

[illegible]

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciați ca urmare a unor practici anticoncurențiale

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	PĂDURARU ZADUCU-ADRIAN	PSD	
2.	TEODORU IONEL	PSD	
3.	STREINU-CERUEL ADRIAN	PSD	
4.	CATANĂ CLAUDIU	PSD	
5.	MOLAN AMBR	PSD	
6.	TĂNĂSESCU ALINA ELENA	PSD	
7.	PRESURĂ ALEXANDRA	PSD	
8.	BUZATU DANA CONSTANTINA	PSD	
9.	GRAUR CĂTĂLIN	PSD	
10.	HICOLA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
11.	DOBARIU EUGEN	PSD	
12.	MARILU LIVIU	PSD	
13.	CASCAVAZ DAN	PSD	
14.	RUJAN ION CRISTINEZ	PSD	
15.	BICA ANDRA	PSD	
16.	FEDEROVICI DOINA-ELENA	PSD	
17.	ORBAN CARMEZ	PSD	
18.	TRUIC OVIDIU	PSD	
19.	HUMELNICU MARIUS	PSD	

20.	VLASIN ZORIN	PSD	
21.	MOISE SORIN	PSD	
22.	TERENSHINIA CRIVINEI	PSD	
23.	'STAN IOAN	PSD	
24.	Colotescu Titus	PSD	
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			